

Dr. Öğr. Üyesi Nevin Meral

PAY SAHİBİNİN VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP HAKLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR CETVELİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP (NİTELİKTEKİ) HAKLARIN KAVRAMSAL VE TEORİK ÇERÇEVESİ

1.1. KONUNUN TAKDİMİ VE SINIRLANDIRILMASI	9
1.1.1. Anonim Şirkette Pay Sahibinin Konumu	9
1.1.2. Türk Hukukunda Hak ve Pay Sahipliği Hakları.....	14
1.1.3. Terminolojik ve Kavramsal Sorunlar.....	16
1.1.4. Konunun Önemi ve Çalışmanın Sınırları.....	23
1.2. ANONİM ŞİRKETLER HUKUKUNDA VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP HAK KAVRAMI	25
1.2.1. Genel Olarak	25
1.2.2. Pay Sahipliği Haklarının Vazgeçilmez veya Müktesep Niteliğinin Belirlenmesine Yönelik Kullanılabilecek Ölçütler ..	28
1.2.3. Vazgeçilmez Hak Kavramı	35
1.2.3.1. Tanımı ve Özellikleri	35
1.2.3.2. Hakkın Sınırlandırılması veya Kaldırılması	39
1.2.4. Müktesep (Nitelikteki) Hak Kavramı	40
1.2.4.1. Tanım ve Özellikleri	40
1.2.4.2. Türleri.....	44
1.2.4.2.1. Mutlak Müktesep Hak	44

1.2.4.2.2. Nispi Müktesep Hak	46
1.2.4.3. Hakkın Sınırlandırılması veya Kaldırılması	48
1.2.4.4. Esas Sözleşmede Müktesep Hakkın Öngörülmesi Sorunu	50
1.2.4.4.1. Düzenlemenin Mümkün Olup Olmadığı	50
1.2.4.4.2. Düzenleme Usulleri	52
1.2.4.4.3. Esas Sözleşmede Öngörülen Müktesep Hakkın Değiştirilmesi veya Ortadan Kaldırılması..	56
1.2.5. Vazgeçilmez ve Müktesep Hak Ayrımının Gerekliliği ve Yerindeliği	57

İKİNCİ BÖLÜM

PAY SAHİBİNİN HAKLARININ VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP NİTELİKLERİNİN İNCELENMESİ

2.1. GENEL OLARAK	63
2.2. EŞİT İŞLEM İLKESİNİN VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP HAK AYRIMINDAKİ ÖNEMİ	66
2.2.1. Anonim Şirketin Temel İlkesi Olarak Eşit İşlem İlkesinin Etkisi	66
2.2.2. İlkenin Anlamı	67
2.2.3. İlkenin Muhatapları	70
2.2.4. Uygulama Alanı	71
2.2.5. İlkeye Aykırı Karar Alınması	73
2.3. VAZGEÇİLMEZ HAKLAR	77
2.3.1. Yönetmel Haklar	77
2.3.1.1. Katılım Hakları	77
2.3.1.1.1. Genel Kurula Katılma Hakkı.....	77
2.3.1.1.2. Genel Kurula Katılma Hakkının Türevi Haklar	80
2.3.1.2. Asgari Oy Hakkı	82

2.3.1.3. Bilgi Edinme Hakları	89
2.3.1.3.1. Bilgi Alma Hakkı	89
2.3.1.3.1.1. Temel Özellikler	89
2.3.1.3.1.2. Hakkın Kullanımı	93
2.3.1.3.1.3. Hakkın Konusu ve Sınırları	95
2.3.1.3.1.4. Bilgi Alma Talebinin Reddi	97
2.3.1.3.2. İnceleme Hakkı	98
2.3.1.3.3. Özel Denetim İsteme Hakkı	103
2.3.2. Dava Hakları	106
2.3.3. Malvarlıksal Haklar	108
2.3.3.1. Bedelsiz Pay Alma Hakkı	108
2.3.3.2. Temel Kâra Katılma Hakkı	110
2.4. MÜKTESEP HAKLAR	116
2.4.1. Tasfiye Payı Hakkı	116
2.4.2. Aday Önerme Hakkı	117
2.4.3. Payı Serbestçe Devredebilme Hakkı	119
2.4.4. Diğer Müktesep Haklar	120
2.5. DEĞERLENDİRME	121

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP HAKLARIN İHLALİNE BAĞLANAN SONUÇLAR

3.1. VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP HAKLARIN İHLAL HALLERİ	123
3.1.1. Genel Olarak İhlal Halleri	123
3.1.2. Kurul Kararları ile İhlal	126
3.1.3. Borçlar Hukukuna Tabi Sözleşmelerle İhlali	127
3.1.4. Diğer İhlal Halleri	130
3.2. PAY SAHİPLERİNİN HAKLARININ İHLAL EDİLMESİNİN GENEL SONUÇLARI	133

3.2.1. Genel Kurulun Karar Alma Yetkisinin Sınırı Olarak Vazgeçilmez ve Müktesep Haklar.....	133
3.2.2. 6762 Sayılı eTTK Döneminde Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı	137
3.2.3. Yaptırım Türleri	143
3.2.3.1. Yokluk Yaptırımı.....	143
3.2.3.1.1. Kavram.....	143
3.2.3.1.2. Genel Kurul Kararlarının Yokluğu	146
3.2.3.1.3. Yönetim Kurulu Kararlarının Yokluğu	149
3.2.3.2. Butlan Yaptırımı.....	154
3.2.3.2.1. Genel Hükümler Uyarınca Butlan Kavramı.....	154
3.2.3.2.1.1. TBK m. 27 Uyarınca Butlan Düzenlemesi... 154	
3.2.3.2.1.2. Düzenlemenin Genel Kurul Kararları Açısından Uygulanabilirliği.....	159
3.2.3.2.1.3. Düzenlemenin Yönetim Kurulu Kararları Açısından Uygulanabilirliği.....	161
3.2.3.2.2. TTK m. 447 Uyarınca Genel Kurul Kararlarının Butlanı.....	164
3.2.3.2.2.1. Düzenlenme Şekli	164
3.2.3.2.2.2. Butlan Sebepleri	166
3.2.3.2.3. TTK m. 391 Uyarınca Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı.....	171
3.2.3.2.3.1. Düzenlenme Şekli	171
3.2.3.2.3.2. Butlan Sebepleri	172
3.2.3.2.3.2.1. Eşit İşlem İlkesine Aykırı Kararlar	172
3.2.3.2.3.2.2. Anonim Şirketin Temel Yapısına Uymayan Kararlar.....	175
3.2.3.2.3.2.3. Sermayenin Korunması İlkesini Gözetmeyen Kararlar	177
3.2.3.2.3.2.4. Pay Sahiplerinin Vazgeçilmez Nitelikteki Haklarını İhlal Eden Kararlar	178

3.2.3.2.3.2.5. Diğer Organların Devredilemez Yetkilerine Müdahale Eden Kararlar...	180
3.2.3.2.4. Diğer Butlan Halleri	182
3.2.3.3. İptal Edilebilirlik.....	183
3.2.3.3.1. Genel Kurul Kararlarının İptal Edilebilirliği	183
3.2.3.3.1.1. Düzenlenme Şekli	183
3.2.3.3.1.2. İptal Sebepleri	186
3.2.3.3.1.2.1. Kanuna Aykırılık	186
3.2.3.3.1.2.2. Esas Sözleşmeye Aykırılık	188
3.2.3.3.1.2.3. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	190
3.2.3.3.1.3. Dava Açma Süresi.....	192
3.2.3.3.1.4. İptal Davası Açabilecek Kişiler	193
3.2.3.3.1.4.1. Davacı Olabileceklere Genel Bakış.....	193
3.2.3.3.1.4.2. Kararın Konusuna İlişkin İptal Talepleri İçin Toplantıya Katılan, Olumsuz Oy Kullanan ve Muhalefetini Şerh Ettiren Pay Sahipleri	196
3.2.3.3.1.4.3. Kararın Meydana Gelişine İlişkin İptal Talepleri İçin Belirli Usulsüzlüklere Dayanan Pay Sahipleri	199
3.2.3.3.2. Yönetim Kurulu Kararlarının İptal Edilebilirliği ..	204
3.3. VAZGEÇİLMEZ VE MÜKTESEP HAKLARIN İHLALİ HALİNDE UYGULANACAK YAPTIRIMLARIN ÖNCELİĞİ VE YAPISAL NİTELİĞİ.....	206
3.3.1. Vazgeçilmez Hakların İhlalinin Yaptırımı.....	206
3.3.1.1. Butlan Yaptırımının İkincilliği İlkesi	206
3.3.1.2. Vazgeçilmez Hakların Somut ve Soyut İhlali.....	211
3.3.1.2.1. Vazgeçilmez Hakların Somut İhlalinin İptal Edilebilirliğe Tabi Olduğu Görüşü	211
3.3.1.2.2. Vazgeçilmez Hakların Nitelikli Soyut İhlalinin Butlana Tabi Olduğu Görüşü.....	214
3.3.1.3. Korunması Gereken Grup ve Menfaatin, İhlale Etkisi ...	217

3.3.1.4. Değerlendirme.....	219
3.3.2. Müktesep Hakların İhlali Halinde.....	224
3.3.2.1. İptal Yaptırımının Kural Olması.....	224
3.3.2.2. Butlan Yaptırımının Uygulanıp Uygulanmayacağı Sorunu.....	226
3.4. SAKATLIĞIN İYİLEŞMESİ.....	230
3.4.1. Kararların Sakatlığının İleri Sürülmesinde Süre Sınırı ve Hukuki Güvenlik Sorunu.....	230
3.4.2. Sakatlığın İleri Sürülmesinde Hakkın Kötüye Kullanılması Uygulaması	234
3.4.3. Kararların Islahı	236
SONUÇ	241
KAYNAKÇA.....	249